Rasûlullah'ın Sünnetine Göre Hareket Etmek Farzdır

Yazan
Abdulaziz b. Baz

Tercüme
Muhammed Şahin

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'adır.Övülen güzel sonuç, Allah Teâlâ'dan gereği gibi korkup emirlerini yerine getiren ve yasaklarından da sakınanlar içindir.

Salât ve selâm, âlemlere rahmet ve kulların hepsine birden huccet olarak olarak gönderilen, Allah'ın kulu ve elçisi, Peygamberimiz Muhammed*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e, âline ve Allah Teâlâ'nın kitabı ile peygamberinin sünnetini kendilerinden sonraki nesillere emânete riâyet ederek, söz ve manasına uygun olarak en güzel şekilde taşıyarak ulaştıran ashâbına olsun.Allâh Teâlâ onlardan râzı olsun, bizleri de onlara en güzel şekilde tâbi olanlardan eylesin.

Eski ve yeni bütün İslâm âlimleri, hükümleri ispât eden, helâl ve haramı açıklayan muteber esâsların; önünden ve arkasından hiçbir şeyin boşa çıkaramadığı, her türlü noksanlık ve fazlalıktan korunmuş olan Allâh'ın azîz kitâbı ***Kurân-ı Kerim***,kesinlikle hevâsından konuşmayan ve her konuştuğu vahîyden başka bir şey olmayan ***Rasûlullâh** -sallallahu aleyhi ve sellem-**'in Sünneti ve İslâm Ümmetin Âlimlerinin Onayı (İcmâ')*** olduğunda ittifak etmişlerdir.

İslâm âlimleri bu üç esâsın dışındaki diğer esâslarda görüş ayrılığına düşmüşlerdir.Bunların en önemlisi *Kıyas*'tır.

İslâm âlimlerinin çoğunluğu gerekli şartları yerine getirdiği takdirde kıyasın da huccet sayılabileceğini belirtmişlerdir.Bu esâsların delîlleri sayılamayacak kadar çok olup, zikrine gerek duymayacak kadar da meşhûrdur.

BİRİNCİ ESÂS: Bu esâs, Allâh Teâlâ'nın azîz kitâbı *"Kur'an-ı Kerim"*dir.Rabbimiz-*azze ve celle*-, Kur'an-ı Kerim'in birçok yerinde kitâbına uymayı ve emirlerine sımsıkı sarılıp yasaklarından kaçınmayı emreder.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{اتَّبِعُواْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلاَ تَتَّبِعُواْ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلاً مَّا تَذَكَّرُونَ} [سورة الأعراف الآية :٣]

"(Ey İnsanlar!-Emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından kaçınmak sûretiyle) Rabbinizden size indirilen Kur'ân (ve sünnete) uyun.O'nun (Allâh) dışındaki dostlara uymayın. Şüphesiz ki siz,çok az ibret alarak hakka dönüyorsunuz."[1]

{وَهَـــذَا كِتَابٌ أَنزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُواْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ} [سورة الأنعام الآية :١٥٥]

---

[1] *A'raf Sûresi: 3*

"(Muhammed'e) indirdiğimiz bu (Kur'an), öyle bir kitaptır ki onun hayır ve bereketi pek çoktur.O halde onun (emir ve yasaklarına) uyun.(Allâh'ın emirlerine karşı gelmekten) korkun.Umulur ki merhamet olunursunuz." [1]

{قَدْ جَاءَكُم مِّنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُّبِينٌ * يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلاَمِ وَيُخْرِجُهُم مِّنِ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ} [سورة المائدة من الآيتين :١٥- ١٦]

"Şüphesiz ki Allâh'tan size bir nûr ve apaçık bir kitap gelmiştir.(O da Kur'an-ı Kerîm'dir).Allâh, bu apaçık kitapla dilediğini rızâsına,emniyet ve selâmet yollarına iletir,onları küfür karanlığından çıkarıp dosdoğru yola iletir." [2]

{إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ * لا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَلا مِنْ خَلْفِهِ تَنزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ} [سورة فصلت الآيتان :٤١-٤٢]

"Kendilerine geldiğinde Zikr'i (Kur'an'ı) inkâr edenler, (muhakkak ki helâk olup azâba uğratılacaklardır).Şüphe yok ki bu Kitap, (Allâh'ın onu güçlü kılması ve her türlü değişikliğe uğratılmaktan korumasıyla) azîzdir.Önünden

---

[1] *En'âm Sûresi: 155*
[2] *Mâide Sûresi: 15-16*

veya ardından ne gelirse gelsin onu hiçbir şekilde boşa çıkaramaz.O, hakîm olan Allâh katından indirilmedir. Allâh, kemâl sıfatlarla övülendir." [1]

{وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لأُنذِرَكُم بِهِ وَمَن بَلَغَ} [سورة الأنعام من الآية: ١٩]

"(Ey Muhammed! Onlara de ki:- Size ve diğer ümmetlere gelecek olan Allâh'ın azâbından) sizi uyarmak için Allâh, bana bu Kur'an'ı vahyetti." [2]

{هَـذَا بَلاَغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُواْ بِهِ وَلِيَعْلَمُواْ أَنَّمَا هُوَ إِلَـهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُوْلُواْ الأَلْبَابِ} [سورة إبراهيم الآية :٥٢]

"(Ey Muhammed! Sana indirdiğimiz) Bu Kur'an, insanlara öğüt vermek ve onları Allâh'ın azâbından korkutmak için bir duyuru ve bildiridir." [3]

Bu anlamda pekçok âyet vardır.

Nitekim Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'den Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerîm'e sımsıkı sarılmayı emreden, ona sımsıkı sarılanın hidâyet, onu terkedenin ise dalâlet üzere olduğunu gösteren birçok sahîh hadîs rivâyet olunmuştur.

---

1 *Fussilet Sûresi: 41-42*
2 *En'am Sûresi: 19*
3 *İbrâhîm Sûresi: 52*

Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den sâbit olarak rivâyet edilen bu sahîh hadîslerden birisi vedâ haccındaki hadîstir. Rasûlullâh-*sallallahu aleyhi ve sellem*- bu hadîste şöyle buyurmaktadır:

((إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ ماَ لَنْ تَضِلوُّا إِنِ اعْتَصَمْتُمْ بِـــهِ كِتاَبَ اللهِ)) [رواه مسلم]

"Size, ona sımsıkı sarıldıkça asla sapıtmayacağınız bir şey bırakıyorum.(O şey) Allâh'ın kitâbıdır."[1]

Başka bir hadîste şöyle buyurmaktadır :

((إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ ثِقْلَيْنِ أَوَّلُهُماَ كِــتاَبُ اللهِ،فِيهِ الْهُدَى وَالنُّورُ فَخُذُوُا بِكِـــتاَبِ اللهِ وَتَمَسَّكوُا بِهِ)) [رواه مسلم عن زيد بن الأرقم]

"Size, önemi büyük iki şey bırakıyorum.Birincisi: İçerisinde hidâyet ve nûr bulunan Allâh'ın kitabı Kur'an'dır. Onu alın (ona göre yaşayın) ve ona sımsıkı sarılın." [2]

Rasûlullâh-*sallallahu aleyhi ve sellem*-, Kur'an'a sarılmayı ve ona göre yaşamayı teşvik ettikten sonra üç defa :

((وَأَهْلِ بَيْتِي أُذَكِّرُكُمُ اللهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي أَذَكِّرُكُمُ اللهَ فِي أَهْلِ بَيْتِي)) [رواه مسلم]

"Ehli beytime iyi davranmanız hususunda size Allâh'tan

---

[1] *Müslim*

[2] *Müslim, Zeyd b.Erkam'dan rivâyet etmiştir.*

korkmanızı hatırlatırım.Ehli beytime iyi davranmanız hususunda size Allâh'tan korkmanızı hatırlatırım." [1]

Başka bir hadîste Kur'an hakkında şöyle buyurmaktadır :

((هُوَ حَبْلُ اللهِ مَنِ اتَّبَعَهُ كَانَ عَلىَ الْهُدَى وَمَنْ تَرَكَهُ كَانَ عَلىَ الضَّلاَلِ))

"O Kur'an, Allâh'ın ipidir.O'na tâbi olan hidâyette, onu bırakıp terkeden de dalâlettedir."

Bu anlamda pekçok hadîs vardır.Sahâbe ve onlardan sonra gelen ilim ve îmân ehlinin, Kur'an ve Rasûlullâh *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünnetine sımsıkı sarılıp onlarla hüküm vermenin ve onlara göre muhakeme olmanın farz oluşu ile ilgili icmâ' olduğuna dâir bu konudaki delîlleri zikretmeye, dolayısıyla sözü fazla uzatmaya gerek yoktur.

İKİNCİ ESÂS: İslâm âlimlerinin ittifak ettikleri üç esâsın ikincisi, *Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem- ile ashâbı ve onlardan sonra gelen ilim ve îmân ehlinden sahîh olarak bildirilen söz, fiil ve takrîrlerden oluşan hadîslerdir.*

Sahâbe,tâbiîn ve onlardan sonra gelenler,bu önemli esâsa inanmış, onu huccet/delîl kabul etmişler ve ümmete

[1] *Müslim*

de öğretmişlerdir.Yine bu konuda birçok eserler yazmışlar ve bunu *"Fıkıh Usûlü"* ve *"Hadîs Terimleri"* adlı kitaplarda açıklamışlardır.Bu konudaki delîller sayılamayacak kadar çoktur.İşte bunlardan birisinde Allâh Teâlâ, azîz kitabında Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e uyup O'na itaat etmeyi emretmiştir.Bu emir, kendi döneminde yaşayan sahâbe ile onlardan sonra gelen müslümanların hepsine yöneliktir.

Çünkü Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-* herkese birden gönderilmiş,herkes de kıyamete kadar O'na uymak ve itaat etmekle emrolunmuştur.Çünkü Kur'an'ı tefsîr eden ve onda üstü kapalı olarak ifâde edilen hükümleri sözlü, fiilî ve takrîrî sünnetleri ile açıklayan yegâne kimse, odur.

Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünneti olmasa, namazların kaç rekât olduğunu, nasıl kılındığını ve kılarken nelerin gerektiğini müslümanlar bilemezlerdi.

Yine, Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünneti olmasa oruç,zekât,hac,cihâd ve iyiliği emredip kötülükten alıkoymak gibi meselelerin hükümlerini müslümanlar bilemezlerdi.

Yine Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünneti olmasa, muâmelâtla ilgili hükümleri, haram olan şeyleri,

haram kılınan yasakların işlenmesi halinde farz kıldığı hadlerle cezâların hükümlerini müslümanlar bilemezlerdi.

Bu konudaki âyetlere gelince, bazıları şunlardır :

{وَأَطِيعُواْ اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ} [سورة آل عمران الآية: ١٣٢]

"(Ey mü'minler!Emrettiklerini yerine getirmek ve yasakladıklarından da kaçınmak sûretiyle) Allâh'a ve Rasûlüne de itaat edin.Umulur ki merhamet olunursunuz" [1]

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَطِيعُواْ اللَّهَ وَأَطِيعُواْ الرَّسُولَ وَأُوْلِي الأَمْرِ مِنكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلاً} [سورة النساء الآية :٥٩]

"Ey îmân edenler!Allâh'a itaat edin.Rasûle de (hak olarak getirmiş olduğu şeylere) uyun.(Allâh'a isyanı emretmediği sürece) sizden olan (müslüman) idârecilere de itaat edin. Aranızda herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, gerçekten Allâh'a ve âhiret gününe îmân ediyorsanız, o konuda hüküm vermek için, onu Allâh'(ın kitâbı Kur'an)a ve elçisi (Muhammed-sallallâhu aleyhi ve sellem-'in sünneti)ne götürün.Allâh'(ın kitâbı Kur'an)a ve elçisi (Muhammed-sallallâhu aleyhi ve sellem-'in sünneti)ne götürmek; sizin için

---

[1] *Âl-i İmrân Sûresi: 132*

ayrılığa düşüp görüşlerinizle hareket etmenizden daha hayırlı, sonuç bakımından da daha güzeldir." [1]

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{مَّنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَن تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا} [سورة النساء الآية :٨٠]

"Her kim, Rasûl'e itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur.Her kim de (Allâh ve Rasûlüne itaat etmekten) yüz çevirirse, (Bil ki Ey Muhammed!) Biz, seni onların üzerine bir gözetleyici olarak göndermedik." [2]

Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünneti delîl olarak kabul edilmeseydi veya sünnetin tamamı muhafaza edilmeseydi, insanların Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'e itaat etmeleri ve anlaşmazlığa düştüklerinde Allâh'ın kitâbı ve Rasûlünün sünnetine dönmeleri nasıl mümkün olurdu?

Buna göre, Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinin delîl kabul edilemeyeceğini veya sünnetinin tamamının muhafaza edilmediğini iddiâ etmek; Allâh Teâlâ'nın,kullarını olmayan bir şeye havâle etmesi demektir ki bu en bâtıl fikir, Allâh Teâlâ'ya karşı işlenmiş en büyük küfür ve O'nun hakkında duyulan en kötü zandır.

---

[1] *Nisâ Sûresi: 59*
[2] *Nisâ Sûresi: 80*

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّـــرُونَ} [سورة النحل من الآية :٤٤]

"-Ey Muhammed!Kur'an'ın anlam ve hükümlerinden bilmediklerini insanlara açıklaman ve düşünüp onunla hidâyeti bulmaları için, sana "Zikr"i (Kur'an)'ı indirdik." [1]

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{وَمَا أَنزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلاَّ لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُواْ فِيهِ وَهُـــدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ} [سورة النحل الآية :٦٤]

"-Ey Muhammed!-(Dîn ve ahkâm konusunda) ihtilafa düştüklerinde insanlara açıklayasın diye sana Kur'an'ı indirdik ki, onu açıkladığına dâir onlara karşı bir gerekçe, îmân eden bir topluluk için ise hidâyet ve rahmet olsun" [2]

O halde nasıl olur da Allâh Teâlâ, hem Rasûlüne indirdiği Kur'an'ı insanlara açıklama yetkisi verecek, hem de sünneti yok sayacak veya bir huccet saymayacak.

Böyle bir şey olabilir mi?

Bunun bir benzeri, Allâh Teâlâ'nın şu sözüdür :

---

[1] *Nahl Sûresi: 44*

[2] *Nahl Sûresi: 64*

{قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَـــا حُمِّـــلَ وَعَلَيْكُم مَّا حُمِّلْتُمْ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلاَّ الْبَلاغُ الْمُبِينُ} [سورة النور الآية :٥٤]

"(Ey Muhammed! İnsanlara) de ki: Allâh'a itaat edin. Rasûlüne de itaat edin.Eğer yüz çevirirlerse, sana düşen görev; elçilik görevini yerine getirmendir.(İnsanlara düşen görev ise, yapmakla görevlendirildiklerini yerine getirmeleridir). Eğer O'na itaat ederseniz hakka (hidâyete) erersiniz. Rasûle düşen görev; Rabbinden apaçık olarak gelen elçilik görevini tebliğ etmekten başka bir şey değildir." [1]

Aynı sûrede başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{وَأَقِيمُوا الصَّلاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُـــونَ} [سورة النور الآية :٥٦]

"Namazı (tam olarak) kılın.Zekâtı (hak edene) verin. Rasûl'e itaat edin.Umulur ki merhamet olunursunuz." [2]

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا الَّـــذِي لَـــهُ مُلْـــكُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ لا إِلَـــهَ إِلاَّ هُوَ يُحْيِـــي وَيُمِيتُ فَآمِنُواْ بِاللَّـــهِ

[1] *Nûr Sûresi: 54*
[2] *Nûr Sûresi: 56*

وَرَسُولِهِ النَّبِيِّ الأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَاتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ} [سورة الأعراف الآية :١٥٨]

"(Ey Muhammed! İnsanlara) de ki:Ben, Allâh tarafından hepinize birden gönderilmiş bir elçiyim.Gökler, yer ve her ikisinin arasında bulunan her şeyin mülkü O'nundur. O'ndan başka hakkıyla ibâdet edilecek hiç kimse yoktur. (Mahlûkatı) O diriltir ve öldürür.Allâh'a ve okuma-yazma bilmeyen rasûlüne îmân edin.Allâh'a, Rabbi tarafından kendisine indirilene (Kur'an'a) ve kendisinden önceki peygamberlere indirilenlere îmân eden peygambere uyun. (Allâh'a itaat olarak emrettiği emirlerini yerine getirin). Umulur ki doğru yolu bulmaya muvaffak olursunuz."[1]

Bu âyetler, hidâyet ve rahmetin, Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünnetine uymakta olduğuna apaçık delîl teşkil etmektedir.

"Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünneti ile amel edilemez veya sünnetin aslı yoktur veyahut da sünnete itimât edilemez" diyenin hidâyet ve rahmete erişmesi mümkün olur mu?

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *A'raf Sûresi: 158*

{فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ} [سورة النور من الآية :٦٣]

"Rasûlullâh'ın emrine aykırı davrananlar, başlarına bir belânın gelmesinden veyâ âhirette acıklı bir azâba uğratılmalarından sakınsınlar" [1]

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

{وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانتَهُوا} [سورة الحشر من الآية :٧]

"Rasûl-sallallahu aleyhi ve sellem- size (hüküm olarak neyi meşrû kıldıysa) onu hemen alın. Neyi de (almaktan veya yapmaktan) yasakladıysa hemen ondan vazgeçin".[2]

Bu anlamda pekçok âyet vardır.Daha önce zikredilen âyetlerin delâlet ettiği üzere, Allâh'ın kitabına uyarak ona sımsıkı sarılıp emirlerini yerine getirmenin, yasakladıklarından da kaçınmanın farz olduğu gibi, bu âyetlerin hepsi de Rasûlullah-*sallallâhu aleyhi ve sellem*-'e itaat etmenin ve getirdiği dîne inanmanın farz olduğuna delâlet eder.

Kur'an ve sünnet birbirinden ayrılmayan iki esâstır. Bu iki esâstan herhangi birini inkâr etmek; diğerini de inkâr

[1] *Nûr Sûresi:63*
[2] *Haşr Sûresi: 7*

etmek ve yalanlamak demektir ki bu hareket, ilim ve îmân ehlinin ittifakıyla küfür, dalâlet ve İslâm dâiresinden çıkmak olarak belirlenmiştir.

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'e itaat etmenin ve getirdiği esâslara uymanın farz, O'na karşı gelmenin ise haram oluşu hakkında pekçok mütevâtir hadîs rivâyet edilmiştir.Bu durum, asr-ı saâdette yaşayanlar için geçerli olduğu gibi, onlardan sonra kıyâmete kadar gelecek olan nesiller için de geçerlidir.

Bu konudaki hadîslerden bazıları şunlardır :

Ebu Hureyre'den-*Allâh ondan râzı olsun*- rivâyet olunan hadîste, Peygamber-*sallallâhu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır :

((مَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللهَ وَ مَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَى اللهَ))

[متفق عليه]

"Her kim bana itaat ederse, Allâh'a itaat etmiş sayılır.Her kim de bana isyan ederse, Allâh'a isyan etmiş sayılır." [1]

Ebu Hureyre'den-*Allâh ondan râzı olsun*- rivâyet olunan başka bir hadîste Peygamber-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır :

---

[1] *Buhârî ve Müslim*

((كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ أَبَى.قِيلَ يَا رَسُولَ اللهِ وَ مَنْ يَأْبَى ؟ قَالَ:مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى)) [رواه البخاري]

"Emir ve yasaklarımı kabul etmeyip onlardan yüz çevirenlerden başka ümmetimin hepsi cennete girecektir.Sahâbe: Ey Allâh'ın Rasûlü!Emir ve yasaklarını kabul etmeyen kim olabilir? dediler.Rasûlullah-sallallâhu aleyhi ve sellem-: Bana itaat eden cennete girer,emir ve yasaklarımı kabul etmeyip bana isyan eden de benden yüz çevirmiş demektir."[1]

Mikdâm b.Ma'dîKerib'den*-Allâh ondan râzı olsun-* rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-* şöyle buyurmaktadır :

((أَلاَ إِنِّي أُوتِيْتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ أَلاَ يُوشِكُ رَجُلٌ شَبْعَانُ عَلَى أَرِيكَتِهِ يَقُولُ عَلَيْكُمْ بِهَذَا الْقُرْآنِ فَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَلاَلٍ فَأَحِلُّوهُ وَمَا وَجَدْتُمْ فِيهِ مِنْ حَرَامٍ فَحَرِّمُوهُ))[رواه أحمد وأبو داود والحاكم بإسناد صحيح]

"Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri (hadîs) verilmiştir. Dikkat edin ki karnı doymuş bir kişi koltuğuna yaslanıp: «Bu Kur'an'a sarılın.Onda helâl bulduğunuzu helâl, haram bulduğunuzu da haram kılın» diyeceği vakit yakındır." [2]

---

[1] *Buhârî*
[2] *İmam Ahmed, Ebu Dâvûd ve Hâkim sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.*

İbn-i Ebî Râfi', babasından rivâyet ettiğine göre, Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-* şöyle buyurmaktadır:

((لاَ أَلْفَيَنَّ أَحَدَكُمْ مُتَّكِئاً عَلىَ أَرِيكَـــتِهِ يَأْتِيهِ الْأَمْرُ مِنْ أَمْرِي مِماَّ أَمَرْتُ بِهِ أَوْ نَهَيْتُ عَنْهُ فَيَقُولُ لاَ نَدْ رِي ماَ وَجَدْناَ فِي كِتَابِ اللهِ اتَّبَعْنَاهُ)) [رواه أبو داود وابن ماجه بسند صحيح]

"Sizden birinizi koltuğuna yaslanmış bir halde, kendisine yapmasını emrettiğim veya yasakladığım birşey hakkında sorulduğunda: «Biz Kur'an'da neyi bulursak ona uyarız, başkasını bilmeyiz» diyerek, sünnetimi inkâr ettiğini görmeyeyim." [1]

Hasan b. Câbir*-Allâh ona rahmet etsin-*, Mikdâm b. Ma'dî Kerib'i*-Allâh ondan râzı olsun-* şöyle derken işittim, der:

"Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- Hayber savaşında bazı şeyleri haram kıldıktan sonra şöyle buyurdu:

((يوُشِكُ أَحَدُكُمْ أَنْ يُكَذِّبَنِي وَهُوَ مُتَّكِئٌ يُحَدَّثُ بِحَدِيثِي فَيَقُولُ بَيْنَناَ وَبَيْنَكُمْ كِتَابُ اللهِ فَماَ وَجَدْناَ فِيهِ مِنْ حَلاَلٍ اِسْتَحْلَلْنَاهُ وَماَ وَجَدْناَ

[1] *Ebu Dâvûd ve İbn-i Mâce sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.*

فِيهِ مِنْ حَرَامٍ حَرَّمْنَاهُ أَلاَ إِنَّ مَاَ حَرَّمَ رَسُولُ صلّى الله عليه وسلّم مِثْلُ مَاَ حَرَّمَ الله))

[رواه الحاكم و الترمذي و ابن ماجه بإسناد صحيح]

"Sizden birinizi koltuğuna yaslanmış halde, benim hadîsim kendisine sorulduğunda beni yalanlayıp: «Bizimle sizin aranızda Kur'an hakemdir.Onda neyi helâl bulursak helâl, neyi de haram bulursak haram sayarız» diyeceği vakit yakındır. İyi biliniz ki Rasûlullâh'ın haram kılması Allâh'ın haram kılması gibidir." [1]

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'den rivâyet olunan mütevâtir hadîslerde hutbesinde ashâbına hazır bulunanın, hazır bulunmayana duyduklarını tebliğ etmesini emrederek şöyle buyururdu:

((رُبَّ مُبَلَّغٍ أَوْعىَ مِنْ سَامِعٍ))

"Olur ki tebliğ edilen kimse, bizzat işiterek tebliğ eden kimseden daha iyi anlayıp kavrayabilir."

Bu hadîslerin birisinde, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- Vedâ haccında, Arefe ve bayramın birinci günü insanlara hitap ettiğinde şöyle buyurmuştur :

---

[1] *Hâkim,Tirmizî ve İbn-i Mâce sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.*

((فَلْيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ فَرُبَّ مَنْ يَبْلُغُـــهُ أَوْعَى لَهُ مِمَّنْ سَمِعَهُ))

[متفق عليه]

"Hazır bulunan, hazır bulunmayana tebliğ etsin.Olur ki tebliğ edilen kimse, bizzat işiterek tebliğ eden kimseden daha iyi anlayıp kavrayabilir" [1]

Eğer Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in sünneti, O'nu işiten ve kendisine tebliğ edilen kimseye delîl olmayıp kıyâmete kadar kalıcı olmasaydı,sünnetini başkasına tebliğ etmesini ashâbına emretmezdi.Bundan da anlaşılmaktadır ki Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in sünneti, onu bizzat kendi ağzından işiten sahâbe ile kendilerine sahîh senedlerle nakledilen nesiller için bir delîldir.

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in ashâbı,onun sözlü ve fiilî sünnetlerini ezberlemişler ve kendilerinden sonra gelen tâbiîne, onlar da kendilerinden sonra gelenlere tebliğ etmişlerdir.Aynı şekilde güvenilir İslâm âlimleri, O'nun sünnetini nesilden nesile ve asırdan asıra naklederek kitaplarda derleyip toplayarak sahîhini zayıfından ayırt ederek açıklamış, sünnetin sahîhini zayıfından ayırt edebilmek için de aralarında bilinen kanun ve ölçüler koymuşlardır.

---

[1] *Buhârî ve Müslim*

Allâh Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'le oynamak isteyenlerin şerrinden, dinsizlerin küfründen ve tahrip etmek isteyenlerin tahribinden Kur'an-ı Kerîm'i koruduğu gibi, İslâm âlimleri, de Buhârî ve Müslim'in sahîhleri ile diğer âlimlerin hadîs kitaplarını elden ele dolaştırıp ezberleyerek Rasûlullah *-sallallaahu aleyhi ve sellem-*'in sünnetini muhafaza etmişlerdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

{إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ} [سورة الحجر الآية :٩]

"Şüphesiz ki Zikr'i (Kur'an'ı Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'e) biz indirdik. O'nu (bir değişikliğe uğratılarak ilâve edilmek veya noksanlaştırılmaktan veyahut bir kısmının kayba uğramasından) koruyacak olan da biziz." [1]

Şüphesiz ki Rasûlullâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünneti, Allâh tarafından tarafından inen bir vahiydir.Allâh Teâlâ, Kur'an-ı Kerim'i koruduğu gibi sünneti de korumuş, onu tahrifçilerin tahrifinden ve câhillerin bâtıl tevilinden korumak için, onların ileri sürdükleri şüpheleri ortadan kaldıran âlimleri bu işe hazır kılmıştır.Câhil, yalancı ve inkârcıların sünnete yamamaya çalıştıkları her iftira ve yalanı bu âlimler bertaraf edip çürütmüşlerdir.Çünkü Allâh

[1] *Hicr Sûresi: 9*

Teâlâ, sünneti Kur'an'ın tefsîri ve Kuran'daki özetle bildirdiği hükümlerin açıklayıcısı kılmış, buna ilâve olarak, Kur'an'da zikretmediği başka hükümleri sünnet aracılığıyla bildirmiştir.

Buna örnek olarak şu hükümleri gösterebiliriz:

Süt emzirme ve mîras ile ilgili hükümler, bir kadını halası veya teyzesi ile aynı nikâh altında tutmak gibi diğer hükümler Allâh Teâlâ'nın azîz kitabında belirtilmemiş, bilakis sahîh sünnetle açıklanmıştır.

Şimdi sünnetin yüceltilmesi ve ona göre yaşamanın farz oluşu hakkında sahâbe, tâbiîn ve onlardan sonra gelen ilim ehlinin görüşlerini zikredeceğiz:

Ebu Hureyre'den*-Allah râzı olsun-* rivâyet olunduğuna göre, şöyle der:

"Rasûlullah-sallallaahu aleyhi ve sellem- vefât ettikten sonra, bazı Araplar dinden dönünce, Hz.Ebu Bekir-Allâh ondan râzı olsun- şöyle buyurdu:"Allâh'a yemin ederim ki namaz ile zekâtı birbirinden ayırt edenlerle savaşırım".

Bunun üzerine Hz. Ömer*-Allâh ondan râzı olsun-* Hz. Ebu Bekir'e: *"Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-:*

((أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّ يَقُولُوا: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ .فَإِذَا قَالُوهَا عَصَمُوا مِنِّ دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلاَّ بِحَقِّهَا)) [رواه البخاري ومسلم]

"Lâ ilâhe illallah' deyinceye kadar insanlarla (müşriklerle) savaşmakla emrolundum.Bunu derlerse, kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar.Ancak İslâmın hakkı bundan müstesnâdır."[1]

buyurduğu halde, sen sadece zekât vermek istemeyen insanlarla nasıl savaşırsın? dedi.

Hz.Ebu Bekir O'na:"Zekât, İslâm'ın hakkı değil midir? Allâh'a yemin ederim ki Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'e vermiş olup da bana vermek istemedikleri bir yular dahi olsa vermediklerinden dolayı onlarla savaşırım" karşılığını verdi.

Hz. Ömer-*Allâh ondan râzı olsun-*:*"Nihâyet Allâh Teâlâ Ebu Bekir'in gönlünü açmış ve O'nun haklı olduğunu anladım."* dedi.

Nitekim sahâbe, dînden dönenlerle savaşmak için tekrar İslâma dönünceye kadar Hz. Ebu Bekir'e destek olup onlarla savaştılar.Dönmemekte ısrar edenleri öldürdüler.Bu olay, Rasûlullâh-*sallallâhu aleyhi ve*

---

[1] *Buhârî ve Müslim*

sellem-'in sünnetinin ne kadar önemli ve sünnete göre hareket etmenin farz olduğuna apaçık bir delîldir.

Bir nine, Hz. Ebu Bekir'e*-Allâh ondan râzı olsun-* gelerek mîrastaki payını sordu.Hz.Ebu Bekir*-Allâh ondan râzı olsun-* ona : *"Allâh'ın kitâbı Kur'an'da sana hiçbir pay yoktur. Rasûlullâh-sallallâhu aleyhi ve sellem-'in de senin için birşey tâyin ettiğini bilmiyorum.Bunu insanlara (sahâbeye) soracağım"* dedi.

Ardından meseleyi sahâbeye sordu.Sahâbeden bazıları Hz. Ebu Bekir'in yanında Rasûlulllâh*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in nineye altıda bir (1/6) pay verdiğine şâhitlik ettiler.Bunun üzerine Hz.Ebu Bekir*-Allah ondan râzı olsun-* nineye bu payı verdi.

Hz.Ömer de*-Allah ondan râzı olsun-* vâlilerine insanlar arasında Allah'ın kitabıyla, onda bulamazlarsa Rasûlullah *-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in sünnetiyle hüküm vermelerini vasiyet ederdi.

Başkasının zorlamasıyla çocuğunu düşüren kadınla ilgili hüküm Hz.Ömer'e*-Allah ondan râzı olsun-* karmaşık gelince, sahâbeye sordu.Sahâbeden iki kişi Muhammed b. Seleme ve Muğîra b.Şu'be*-Allâh her ikisinden de râzı olsun-* Hz. Ömer'in yanında, Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in bu hususta bir

köle veya câriyenin hürriyetine kavuşturulması gerektiğine hükmettiğine şâhitlik edince, Hz. Ömer de bu şekilde hüküm verdi.

Bir kadının, ölümünden sonra kocasının evinde iddet beklemesinin hükmü Hz.Osman'a*-Allah ondan râzı olsun-* karmaşık gelince, Mâlik b. Sinân'ın kızı, Ebu Saîd'in de kız kardeşi olan Ferîa*-Allah her ikisinden de râzı olsun-*, kocasının ölümünden sonra,Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in iddeti bitinceye kadar kocasının evinde beklemesini kendisine emrettiğini Hz. Osman'a haber verince, o da bu şekilde hüküm verdi.

Yine Hz. Osman*-Allah ondan râzı olsun-*, şarap içtiği için Velîd b. Ukbe'ye sünnetin hükmü gereği had cezâsını uygulamıştır.

Hz.Ali*-Allah ondan râzı olsun-*, Hz. Osman'ın temettu haccını yasakladığı haberini alınca, O'nun aksine temettu haccına niyetlenerek şöyle demiştir: *"Ben, insanlardan herhangi birisinin sözünden dolayı Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini bırakamam."*

Sahâbeden bazıları, Hz.Ebu Bekir ve Hz.Ömer'in*-Allah her ikisinden de râzı olsun-* ifrâd haccını güzel gördüklerini söyleyerek,temette haccı yaptığı için Abdullah b. Abbas'a

-Allah ondan ve babasından râzı olsun- itiraz ettiler.Bunun üzerine o, şöyle demiştir:*"Başınıza gökten taş yağmasından korkulur. Ben size, Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-şöyle buyurdu diyorum, sizler Ebu Bekir ve Ömer böyle dedi diyorsunuz."*

Hz. Ebu Bekir ve Hz. Ömer'in*-Allah her ikisinden de râzı olsun-* sözlerine uymakla sünnete aykırı davranarak cezâya çarptırılmaktan korkulursa, onlardan daha düşük durumda olan veya kendi basit görüş ve ictihadına bakarak sünnete aykırı hareket edenlerin hali nice olur?

Sahâbeden birisi Abdullâh b. Ömer*-Allah ondan ve babasından râzı olsun-* sünnetle ilgili bazı meselelerde tartışınca, o adama şöyle der: *"Bizler, Ömer'e mi yoksa sünnete mi uymakla emrolunduk."*

İmrân b. Husayn*-Allah ondan râzı olsun-* sünnettten bahsederken, orada bulunanlardan birisi:*"Bize Allâh'ın kitâbı Kur'an'dan haber ver "* deyince, ona hiddetlenerek şöyle der: *"Sünnet, Kur'an'ın açıklamasıdır.Şayet sünnet olmasaydı, öğle namazının farzının dört, akşam namazının farzının üç, sabah namazının farzının iki rekât olduğunu, zekât ve diğer konularla ilgili hükümleri detaylı olarak bilemezdik."*

Sünnetin yüceltilmesi,sünnete göre yaşanmanın farz oluşu ve ona aykırı hareket etmekten sakındırmakla ilgili olarak sahâbeden birçok eser nakledilmiştir.

Bu eserlerden birisi de, Abdullâh b. Ömer*-Allah ondan ve babasından râzı olsun -*, Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in: *"Allâh'ın kadın kullarını câmilere gitmekten alıkoymayın"* dediğini hatırlattığında, çocuklarından Bilâl: *"Allâh'a yemin olsun ki onları câmilere gitmekten alıkoyacağız"* deyince, Abdullâh b. Ömer ona hiddetlenerek şöyle demiştir: *"Ben sana, Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-'in; "Allâh'ın kadın kullarını câmilere gitmekten alıkoymayın" buyurdu diyorum, sen de "Allâh'a yemin olsun ki onları câmilere gitmekten alıkoyacağız diyorsun."*

Rasûlullah*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in ashâbından birisi olan Abdullâh b. Muğaffel Muzenî*-Allah ondan râzı olsun-* akrabalarından birisinin fiske taşı attığını görünce, ona bunu yapmamasını söyleyerek şöyle demiştir:*"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- fiske[1] taşı atmayı yasaklayarak şöyle buyurdu: "O ne av avlar, ne de düşman yaralar. Lâkin o, diş kırar ve göz çıkarır."* daha sonra, yine fiske taşı attığını görünce, ona şöyle demiştir:*"Allah'a yemin olsun ki*

---

[1] *Başparmakla işâret parmağının arasına konulup atılan taşa fiske taşı denir. (Mütercim)*

seninle konuşmayacağım.Ben sana, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- *fiske taşı atmayı yasakladı diyorum, sen ise bunu tekrar yapıyorsun."*

Beyhakî-*Allah ona rahmet etsin*- tâbiînin büyüklerinden Eyyûb Sıhtiyânî'den-*Allah ona rahmet etsin*- rivâyet ettiğine göre şöyle der: *"Birisine sünnetten konuştuğum zaman:"Sünneti bırak da bize Kur'an'dan haber ver" derse, bil ki o kimse sapıtmıştır."*

Evzâî de -*Allah ona rahmet etsin*- şöyle der:

"Sünnet, Kur'an'ın açıklayıcısı veya mutlak bir hükmünü mukayyed kılabilir/sınırlayabilir veyahut Allah Teâlâ'nın:

{وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ}

[سورة النحل من الآية :٤٤]

"(Ey Muhammed!) Kur'an'ın anlam ve hükümlerinden bilmediklerini insanlara açıklaman ve düşünüp onunla hidâyeti bulmaları için, sana "Zikr"i (Kur'an) 'ı indirdik." [1]

buyurduğu gibi, Kur'an'da hiç zikredilmeyen hükümler getirebilir."

Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in :

((أَلاَ إِنِّي أُوتِيْتُ الْكِتَابَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ))

---

[1] *Nahl Sûresi: 44*

[رواه أحمد وأبو داود والحاكم بإسناد صحيح]

"Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri (hadîs) verilmiştir."[1] hadîsi daha önce geçmişti.

Beyhakî, Âmir Şa'bî'den*-Allah ona rahmet etsin-* rivâyet ettiğine göre, Âmir insanlara şöyle demiştir: *"Sizler, ancak sahîh hadîsleri terkettiğinizde helâk olursunuz".*

Yine Beyhakî, İmam Evzâî'den rivâyet ettiğine göre, İmam Evzâî bir arkadaşına şöyle der:*"Sana, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den bir hadîs ulaşırsa, sakın onun dışında bir şey söylemeyesin.Çünkü Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- Allah'tan gelen vahyi tebliğ ederdi ".*

Yine Beyhakî, büyük hadîs imamlarından Süfyân-i Sevrî'den*-Allah ona rahmet etsin-* rivâyet ettiğine göre, Süfyân şöyle der: *"İlmin tamamı, ancak hadîs ilmidir".*

İmam Mâlik de *-Allah ona rahmet etsin-* şöyle der:*"Bizden hiç kimse yoktur ki başkasının görüşlerini, başkaları da bizim görüşlerimizi reddetmesin".*Peygamber*-sallallahu aleyhi ve sellem-*'in kabrini göstererek:*"Ancak şu kabirde yatanın sözü bundan müstesnâdır (reddedilmez)".*

---

[1] *İmam Ahmed,Ebu Dâvûd ve Hâkim sahîh bir senedle rivâyet etmişlerdir.*

İmam Ebu Hanîfe de *-Allah ona rahmet etsin-* şöyle der: *"Hadîs, Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelirse, başımın ve gözümün üzerinde yeri vardır."*

İmam Şâfiî de *-Allâh ona rahmet etsin-* şöyle der: *"Bana, Rasûlullâh-sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahîh bir hadîs rivâyet edildiği halde,onu delîl olarak alıp kabul etmezsem, sizleri aklımın gitmiş olduğuna şâhit tutuyorum."*

İmam Şâfiî*-Allah ona rahmet etsin-* yine şöyle der: *"Bir söz söyler de, bu söylediğim söz Rasûlullâh-sallallâhu aleyhi ve sellem-'den rivâyet olunan hadîse aykırı olursa, benim sözümü duvara çalın."*

İmam Ahmed*-Allah ona rahmet etsin-* bir arkadaşına şöyle der:*"Ne beni, ne Mâlik'i, ne de Şâfiî'yi taklit et.Sen de bizim aldığımız yerden al."*

İmam Ahmed*-Allah ona rahmet etsin-* yine şöyle der: *"Allah Teâlâ'nın:*

{فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ} [سورة النور من الآية :٦٣]

"Rasûlullah'ın emrine aykırı hareket edenler, başlarına bir belânın gelmesinden veyâ âhirette elîm bir azâba uğratılmalarından sakınsınlar" [1]

buyurduğu, hadîsin sened ve sıhhatini Rasûlullâh-sallallâhu aleyhi ve sellem-'den geldiğini bildikleri halde, Süfyân'a gidip soranlara şaşarım."

ardından şöyle demiştir:

"Âyette geçen fitne nedir bilir misin? Fitne, şirktir.Belki de Rasûlullâh-sallallâhu aleyhi ve sellem-'in bir sözünü reddederse, kalbine bir şüphe girer de bu yüzden helâk olur ."

Beyhakî, tâbiînin büyüklerinden müfessir Mücâhid b. Cebr'den-*Allah ona rahmet etsin-* rivâyet ettiğine göre, Mücâhid şöyle der:

"Eğer aranızda herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz,gerçekten Allâh'a ve âhiret gününe îmân ediyorsanız, o konuda hüküm vermek için, Allâh'ın kitâbı Kur'an'a ve elçisi Muhammed-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetine dönün."[2]

---

[1] *Nûr Sûresi:63*
[2] *Nisâ Sûresi: 59*

âyette geçen Allâh'a dönmekten kasıt; Allâh'ın kitabı Kur'an'a başvurmaktır.Rasûlüne dönmekten kasıt ise; sünnete başvurmaktır."

Beyhakî,Zührî'den*-Allah ona rahmet etsin-* rivâyet ettiğine göre, Zührî şöyle der:*"Bizden önceki âlimlerimiz, 'Sünnete sarılmak, kurtuluştur' derlerdi."*

İbn-i Kudâme*-Allah ona rahmet etsin-* *"Ravdatu'n-Nâzır"* adlı kitâbının *"Hükümlerin Esâsı"* bölümünde şöyle der: *"Şer'î esâsların ikincisi, Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetidir.Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem-'in sözü delîldir.Çünkü onun doğruluğuna, Allâh'ın emirlerine itaat ettiğine ve yasaklarından kaçındığına Kur'an şahittir."*

Hâfız İbn-i Kesîr*-Allah ona rahmet etsin-*:

{فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ} [سورة النور من الآية :٦٣]

"Rasûlullah'ın emrine aykırı hareket edenler, başlarına bir belânın gelmesinden veyâ âhirette elîm bir azâba uğratılmalarından sakınsınlar" [1]

âyetini tefsîr ederken şöyle demiştir :

---

[1] *Nûr Sûresi:63*

"Yâni Rasûlullah-sallallâhu aleyhi ve sellem-'in emri;O'nun yolu, metodu, sünneti ve şerîatıdır.Söz ve ameller, O'nun söz ve amelleriyle değer kazanır.O'nun söz ve amellerine uygun olan söz ve ameller,Allah tarafından kabul edilir.O'nun söz ve amellerine uygun olmayan söz ve ameller, kimden gelirse gelsin sâhibine iâde edilir.Buhârî, Müslim ve diğer hadîs âlimlerinin rivâyet ettikleri bir hadîste, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmaktadır:

((مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْــهِ أَمْرُنـــاَ فَهُوَ رَدٌّ)) [متفق عليه]

"Her kim, bu dînimizden olmayan bir şeyi ona ihdâs ederse, o ihdâs ettiği şey kendisine reddolunur." [1]

yâni gizli ve açık, Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem'in emrine aykırı davrananlar, kalplerine küfür, nifak ve bid'at gibi belâların gelmesinden yahut dünyada kısas veya hâd cezâsı uygulanarak veyahut hapis ve benzeri cezâlara çarptırılarak cezâlandırılmaktan korkup sakınsınlar."

Ebu Hureyre'den-*Allah ondan râzı olsun*- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*- şöyle buyurmaktadır:

---

[1] *Buhârî ve Müslim*

((مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ اسْتَوْقَدَ نَاراً فَلَماَّ أَضاَءَ تْ ماَ حَوْلَهاَ جَعَلَ الْفَرَاشُ وَهَذِهِ الدَّوَابُّ اللاَّئِي يَقَعْنَ فِي النَّارِ يَقَعْنَ فِيهَا وَجَعَلَ يَحْجُزُهُنَّ وَيَغْلِبْنَهُ فَيَقْتَحِمْنَ فِيهاَ .قَالَ: فَذَلِكَ مَثَلِي وَمَثَلُكُمْ أَناَ آخُذُ بِحَجْزِكُمْ عَنِ النَّارِ هَلُمَّ عَنِ النَّارِ فَتَغْلِبوُنِي وَتَقْتَحِموُنَ فِيهـــا))

[رواه الإمام أحمد عن عبد الرزاق عن معمر عن همام بن منبه]

"Benimle sizin benzeriniz, ateş yakan adamın benzeridir. Ateş etrâfı aydınlatınca, kelebek ve ateşe düşen şu hayvanlar, ateşe düşmeye başlayınca o adam onları ateşe düşürmemeye çalışırken,hayvanlar ona gâlip gelir ve ateşe düşerler.İşte bu, benimle sizin durumunuz gibidir.Ben sizin ateşe düşmenize engel olmaya çalışıyorum.Sizler ise, bana gâlip gelerek kendinizi ateşin içerisine atıyorsunuz."[1]

Celâleddîn Suyûtî-*Allah ona rahmet etsin*-*"Miftâhul-Cenneti fil-İhticâc bis-Sünneh"(Cennetin anahtarı sünnete sarılarak onu delîl kabul etmektedir)* adlı eserinde şöyle der:

"Biliniz ki -Allah sizlere merhamet etsin- her kim, Rasûlullâh -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sahîh olan sözlü veya fiili bir hadîsi inkâr ederse,kâfir olur ve Îslâm dâiresinden çıkarak

---

[1] *Hadîsi, İmam Ahmed b.Hanbel Abdurrezzak'tan, O da Me'mar'dan, O da Hemmâm b. Münebbih'ten rivâyet etmiştir.*

yahûdi,hıristiyan veya Allâh'ın dilediği küfür topluluklarından birisiyle birlikte haşrolur."

Sahâbe, tâbiîn ve onlardan sonra gelen ilim ehlinin, Rasûlullah-*sallallahu aleyhi ve sellem*-'in sünnetini yüceltmenin ve ona göre yaşamanın farz olduğuna, ona aykırı hareket etmenin ise tehlikeli olduğuna dâir pekçok sözü vardır.

Ümit ederim ki, bu kitapta zikredilen âyet, hadîs, sahâbe ve tâbiînin sözleri, hakkı arayan için yeterli ve iknâ edici olmuştur.

Allâh Teâlâ'dan, rızâsına uygun işlerde bizi ve diğer müslümanları muvaffak kılmasını, gazâbına sebep olacak şeylerden bizleri uzak tutmasını, hepimizi dosdoğru yola iletmesini niyâz ederiz.Şüphesiz ki O, kullarının her konuştuklarını hakkıyla işiten ve kendisine duâ edip yalvarana yakın olandır.

Allah'ın kulu ve elçisi Peygamberimiz Muhammed'e, âline, ashâbına ve O'na en güzel bir şekilde tâbi olanlara Allâh Teâlâ salât ve selâm eylesin.